

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان تهران

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

طرح درس تئوری / عملی فیزیولوژی گوارش

همکار محترم گروه فیزیولوژی

از آنجایی که فرآیند یاددهی- یادگیری پروسه ای است که رسیدن به اهداف آن بدون برنامه ریزی امکان پذیر نیست، لذا تدوین طرح درس در آغاز فرآیند آموزش (به عنوان نقشه و راهنمای تدریس برای مدرسین و دانشجویان)، ضروری بوده و به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت آموزشی مدرسین مطرح می باشد. لذا خواهشمند است مدرسین محترم در تکمیل طرح درس نهایت دقت را مبذول فرمایند.

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس: فیزیولوژی گوارش
- نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر فاطمه رضانی علی اکبری
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر فاطمه رضانی علی اکبری
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: سیامک شهیدی
- نوع و میزان واحد به تفکیک: *نظری: 0/7 واحد ، عملی واحد
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: رشته پزشکی و مقطع دکتری عمومی
- مکان آموزش: کلاس 6 پزشکی

ردیف	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری ^۱	حیطه یادگیری ^۲	روش تدریس ^۳	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی ^۴
1	آشنایی با اصول عمومی عمل دستگاه گوارش- حرکت، کنترل عصبی و گردش خون	تشریح فیزیولوژیک دیواره دستگاه گوارش را توضیح دهد. انواع پتانسیل عمل و نحوه بوجود آمدن هر کدام در دستگاه گوارش را شرح دهد. نحوه کنترل اعمال دستگاه گوارش توسط سیستم عصبی آنتریک را توضیح دهد. رفلکسهای موجود در دستگاه گوارش و اثر آنها بر اعمال آنرا توضیح دهد. انواع حرکات دستگاه گوارش و نحوه بوجود آمدن آنها را توضیح دهد	شناختی شناختی شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	2 ساعت	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر، تخته، فایل های پاورپوینت	سؤالات شفاهی و ارائه پروژه
2	آشنایی با نحوه پیش راندن و مخلوط کردن غذا در لوله گوارش	مراحل مختلف جویدن و بلع و نحوه تنظیم آنها را بطور کامل توضیح دهد. اعمال حرکتی و انبار کنندگی معده، نحوه انقباض و تخلیه آن، و عوامل تنظیم کننده تخلیه را شرح دهد. نحوه پردازش غذا در روده	شناختی شناختی شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	2 ساعت	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر، تخته، فایل های پاورپوینت	سؤالات شفاهی

¹ بمنظور نگارش اهداف رفتاری باید از افعالی استفاده شود که عینی و قابل اندازه گیری باشد. به عنوان مثال در حیطه knowledge از افعالی مانند نام ببرد، توضیح دهد، مقایسه کند، تحلیل کند، برآورد کند و... در حیطه Attitude از افعالی مانند اعتقاد پیدا کند، بتواند متقاعد کند، همکاری نماید، تبلیغ کند و... و در حیطه Psychomotor از افعالی مانند بتواند تقلید کند، انجام دهد و... استفاده می شود.

² با توجه به هدف آموزشی حیطه یادگیری در سطح knowledge, attitude, psychomotor مشخص می شود.

³ روش تدریس متناسب با هدف آموزشی مانند سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش، PBL و... انتخاب شود

⁴ در هر جلسه در صورت وجود ارزشیابی، نحوه انجام آن مشخص شود. مثل پرسش و پاسخ، کوئیز (MCQ یا تشریحی) و...

				شناختی	کوچک و بزرگ را توضیح دهد. مکانیسم رفلکس اجابت مزاج را بطور کامل شرح دهد.		
سؤالات شفاهی و ارائه پروژه	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر، تخته، فایل های پاورپوینت	2 ساعت	سخنرانی، پرسش و پاسخ	شناختی شناختی شناختی شناختی	مکانیسم پایه تحریک و ترشح غدد لوله گوارش را شرح دهد. نحوه ساخت، ترشح، ترکیب و تنظیم ترشح بزاق را توضیح دهد. انواع سلولهای ترشح کننده موکوس، جایگاه آنها و اهمیت هر کدام را شرح دهد. انواع سلولهای ترشحات معده، ترشحات آنها و فاکتورهای تنظیم کننده آن را توضیح دهد.	3	شناخت اعمال ترشحات لوله گوارش 1
سؤالات شفاهی	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر، تخته، فایل های پاورپوینت و نمایش کلیپ	2 ساعت	سخنرانی، پرسش و پاسخ	شناختی شناختی شناختی	آزیمهای گوارشی پانکراس و نحوه تنظیم ترشح آنها را توضیح دهد. نحوه ساخته شدن و ترشح صفرا و عوامل تحریکی و مهارتی آنرا شرح دهد. منابع بیکربنات ترشح شده به روده باریک و نحوه ساخته شدن آنها کاملاً شرح دهد. ترشحات روده باریک را کامل توضیح دهد. ترشحات روده فراخ و عوامل موثر بر آنها شرح دهد. وظایف صفرا در هضم و جذب چربیها را شرح دهد..	4	شناخت اعمال ترشحات لوله گوارش 2

5	شناخت نحوه هضم در لوله گوارش	مراحل هضم کربوهیدراتها در دهان، معده و روده را شرح دهد. آنزیمهای موثر در هضم کربوهیدراتها در هر مرحله و اهمیت هر کدام را توضیح دهد. مراحل هضم پروتئینها و آنزیمهای درگیر در آنها را توضیح دهد. نحوه هضم چربیها توسط آنزیمهای مختلف را توضیح دهد.	شناختی شناختی شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	2 ساعت	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر، تخته، فایل های پاورپوینت و نمایش کلیپ	سؤالات شفاهی
6	شناخت نحوه جذب مواد غذایی در لوله گوارش	اصول پایه جذب در لوله گوارش را توضیح دهد. ساختار ریز بینی سطح جذبی روده باریک را شرح دهد. نحوه جذب انواع کربوهیدراتها و ناقله های آنها را توضیح دهد. مکانیسم سلولی جذب پروتئینها را شرح دهد. مراحل مختلف جذب چربیها و ورود آنها به خون را شرح دهد. مراحل جذب آهن از دستگاه گوارش را کاملاً توضیح دهد. نحوه جذب انواع ویتامینها را توضیح دهد.	شناختی شناختی شناختی شناختی شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	2 ساعت	ویدئو پروژکتور و کامپیوتر، تخته، فایل های پاورپوینت و نمایش کلیپ	سؤالات شفاهی و ارائه پروژه

شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	ابزار ارزشیابی ⁵	میزان امتیاز از کل
کوئیز	-	-
ارائه پروژه در طی برخی جلسات	سوالات کوتاه پاسخ	30 درصد نمره کل
امتحان میان ترم	-	-
امتحان پایان ترم	چند گزینه ای MCQs سوالات کامل کردنی	70 درصد نمره کل
سایر موارد	حضور و غیاب و حضور فعال در کلاس	تاثیر مثبت بر نمره کل
مجموع		20 نمره (100 درصد)

منابع: فیزیولوژی پزشکی گایتون و هال ویرایش جدید 2021

⁵ ابزار ارزشیابی می تواند مواردی مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، پروژه، آسکی و... باشد.